

فلسفه و منطق

۱- گزینه «۲» - منطق دانان قواعدی را که باید رعایت کنیم تا دچار خطای فکری یا اصطلاحاً مغالطه (سفسطه) نشویم، مشخص کرده‌اند. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: سوفیست مترادف با مغالطه‌کار و سوفسطایی است.

گزینه «۳» و «۴»: در این کتاب درسی منطق، هرگونه خطای اندیشه مغالطه گرفته شده است خواه عمدی باشد خواه غیرعمدی. (لطفی) (منطق دهم - منطق ترازوی اندیشه - صفحه ۳)

۲- گزینه «۳»: منطق علمی کاربردی است که تبخّر در آن به تمرین و ممارست نیاز دارد پس صرف خواندن آن مهارت تفکر منطقی را در انسان ایجاد نمی‌کند. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱» و «۲» و «۴»: تعبیرهای کتاب درسی هستند. (لطفی) (منطق دهم - منطق ترازوی اندیشه - حیطة کاربرد منطق - صفحه ۵)

۳- گزینه «۴» - آن بخش از علم که صرفاً تصور حاصل از شیء در ذهن است و در آن حکم و قضاوتی نشده است تصور نام دارد، به این ترتیب علاوه بر مفاهیم، تمامی جملاتی که خبری نیستند مانند جملات ناقص و جملات انشایی نیز تصور هستند. بررسی گزینه‌های نادرست:

گزینه «۱»: تصور با تصویر متفاوت است، مثلاً مفاهیمی مثل عدم و وحدت تصویر ندارند ولی تصور دارند.

گزینه «۲»: کلیشه‌های ذهنی منظور تصویرسازی ذهنی توسط رسانه‌ها است و به تصویر اشاره دارد نه مفهوم منطقی تصور.

گزینه «۳»: تعریف تصدیق است. (لطفی) (منطق دهم - منطق ترازوی اندیشه - دو بخش اصلی منطق: تعریف و استدلال - صفحه ۷)

۴- گزینه «۲» - در تصدیقات حکم و قضاوت وجود دارد و در آن‌ها اوصافی را به چیزی نسبت می‌دهیم یا از آن سلب می‌کنیم. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: تصدیق از صدق و درستی می‌آید بنابراین جمله‌های خبری صادق و درست تصدیق‌اند و جمله‌های خبری کاذب اگرچه قضیه هستند ولی تصدیق نمی‌شوند. پس هر نوع جمله خبری قضیه است ولی جمله‌های خبری صادق علاوه بر این که قضیه هستند تصدیق نیز هستند.

گزینه «۳» و «۴»: در تصور در مورد واقعیت داشتن یا نداشتن یا ارتباط آن تصور با سایر امور قضاوتی نمی‌کنیم.

(لطفی) (منطق دهم - منطق ترازوی اندیشه - دو بخش اصلی منطق: تعریف و استدلال - صفحه ۷)

۵- گزینه «۴» - فکر یا اندیشه موضوع علم منطق ارسطویی یا منطق قدیم است و درست فکر کردن هدف آن و چون فکر کردن شامل دو بخش تعریف کردن و استدلال کردن می‌شود، پس هدف منطق ارایه قواعدی برای درست تعریف کردن و درست استدلال کردن است که تعریف به بحث تصورات یا مفاهیم و استدلال به بحث تصدیقات یا قضا یا مربوط می‌شود. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱» و «۲»: وظیفه منطق جلوگیری از خطای اندیشه است در حالی که سؤال به فکر و اندیشه مربوط می‌شود و قواعد درست فکر کردن که هدف علم منطق است.

گزینه «۳»: تصورات و تصدیقات مباحث علم منطق‌اند و تعریف و استدلال که جنبه‌های فکر و اندیشه انسان هستند بخش‌های اصلی منطق. مبحث تصورات به بخش تعریف و مبحث تصدیقات به بخش استدلال مربوط می‌شود.

(لطفی) (منطق دهم - منطق ترازوی اندیشه - ترکیب دو بخش اصلی منطق و فعالیت تکمیلی - صفحه ۷ تا ۱۰)

۶- گزینه «۳» - خطای در الفاظ به خطاهای زبانی مربوط می‌شود که باعث مغالطه می‌شود و خطاهای زبانی شامل الفاظ و معانی آن‌ها می‌شود. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: هر سه قسمت گزینه نادرست است.

گزینه «۲»: قسمت دوم و سوم گزینه نادرست است.

گزینه «۴»: قسمت سوم گزینه نادرست است. (لطفی) (منطق دهم - لفظ و معنا - صفحه ۱۳)

۷- گزینه «۲» - از نظر منطق مغالطات برخی عبارات در آن‌ها مغالطه شده است، یعنی نتیجه‌گیری غلط اتفاق افتاده است و برخی عبارات فقط مغالطه‌خیز هستند و نتیجه‌گیری غلط از آن‌ها نشده است مانند مثال فوق در صورت سؤال. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مغالطه وقتی است که نتیجه‌گیری غلط شود.

گزینه «۳» و «۴»: عبارات درستی هستند ولی به سؤال که در مورد منطق مغالطات می‌شود مربوط نمی‌شوند.

(لطفی) (منطق دهم - لفظ و معنا - اشتراک لفظ - صفحه ۱۳)

۸- گزینه «۱» - مغالطه توسل به معنای ظاهری است زیرا میزبان لفظ خانه را به دلالت التزامی به کار برده است ولی مهمان آن را به دلالت مطابقه گرفته است. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: مغالطه توسل به معنای ظاهری: استراحت کردن را به جای دراز کشیدن گرفته است.

گزینه «۳»: مغالطه اشتراک لفظ در لفظ تاس است.

گزینه «۴»: توسل به معنای ظاهری است. مطالعه کنید را به جای خواندن گرفته است. (لطفی) (منطق دهم - لفظ و معنا - صفحه ۱۳)

- ۹- گزینه «۱» - در مغالطه اشتراک لفظ یک لفظ دارای چند معنای مختلف است که در هر مقدمه به یک معنا به کار می‌رود ولی در مغالطه توسل به معنای ظاهری لفظ یک معنا بیشتر ندارد ولی آن معنا به دلالت‌های مختلف به کار می‌رود. بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه «۲»: ترتیب صورت سؤال رعایت نشده است.
گزینه «۳» و «۴»: مغالطه نگارشی کلمات به حرکات و علائم سجاوندی و دیکته کلمات مربوط می‌شود.
(لطفی) (منطق دهم - لفظ و معنا - اشتراک لفظ - مغالطه توسل به معنای ظاهری - صفحات ۱۳ تا ۱۵)
- ۱۰- گزینه «۳» - پرسش‌گری یکی از ویژگی‌های انسان است که از همان سنین ابتدایی کودکی با گفتن کلمه چرا خود را نشان می‌دهد و تفکر واسطه رسیدن انسان از مجهولات به معلومات و از پرسش‌ها به پاسخ‌ها است. بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه «۴» و «۱»: کنجاوی نتیجه پرسش‌گری انسان است.
گزینه «۲»: چگونگی مفهومی علمی و چرایی مفهومی فلسفی است. (لطفی) (فلسفه یازدهم - چیستی فلسفه - انسان و تفکر - صفحه ۴)
- ۱۱- گزینه «۱» - روبه‌رو شدن با مسأله یا مجهول (؟) اولین مرحله در هر نوع اندیشه‌ورزی و تفکری است. بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه «۲»: قسمت‌های دوم و سوم نادرست است.
گزینه «۳» و «۴»: طرح پرسش‌های فلسفی مرحله دوم تفکر فلسفی است نه وجه اشتراک هر نوع تفکری
(لطفی) (فلسفه یازدهم - چیستی فلسفه - انسان و تفکر - دو مرتبه از تفکر - صفحات ۴ و ۵)
- ۱۲- گزینه «۴» - سقراط به دلیل ۱) تواضع و فروتنی (دلیل قطعی) ۲) شاید هم‌ردیف نشدن با سوفیست‌ها (دلیل احتمالی) مایل نبود او را سوفیست یا دانشمند بخوانند و از این رو خودش را فیلسوفوس (فیلسوف) یعنی دوستدار دانش نامید. بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه «۱»: شاید هم‌ردیف نشدن با سوفیست‌ها: «شاید» بیانگر احتمالی و امکانی بودن قضیه است.
گزینه «۲» و «۳»: فلسفه مصدر است و به معنای دوستداری دانش است و فیلسوفوس یا فیلسوف اسم فاعل است و به معنای دوستدار دانش.
(لطفی) (فلسفه یازدهم - چیستی فلسفه - واژه فلسفه - صفحه ۷)
- ۱۳- گزینه «۲» - بخش اصلی و ریشه‌های فلسفه در صدد بحث و بررسی اصل و حقیقت وجود و مسایل پیرامون آن است و به دو بخش تقسیم می‌شود: هستی‌شناسی و معرفت‌شناسی. بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه «۱»: هستی‌شناسی درباره قوانین و احکام کلی و عام حاکم بر هستی و وجود بحث می‌کند نه احکام جزئی و خاص.
گزینه «۳» و «۴»: بحث از مسایل بنیادین و اساسی زندگی به فلسفه‌های مضاف مربوط می‌شود نه بخش اصلی و ریشه‌های فلسفه
(لطفی) (فلسفه یازدهم - ریشه و شاخه‌های فلسفه - بخش اصلی و ریشه‌های فلسفه - صفحه ۱۳)
- ۱۴- گزینه «۳» - شاخه‌های دانش فلسفه به فلسفه مربوط می‌شوند نه علوم و به این شاخه‌ها، فلسفه‌های مضاف می‌گویند مانند فلسفه اخلاق - فلسفه جامعه‌شناسی - فلسفه سیاست و ... بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه «۱» و «۴»: شاخه‌های دانش فلسفه، دانش‌هایی فلسفی هستند نه رشته‌های علمی.
گزینه «۲»: قسمت دوم گزینه ترتیب‌اش درست نیست. (لطفی) (فلسفه یازدهم - ریشه و شاخه‌های فلسفه - شاخه‌های فلسفه - صفحات ۱۴ و ۱۵)
- ۱۵- گزینه «۲» - مبانی و زیربنای علوم در فلسفه‌های مضاف قرار دارند و آنچه در فلسفه‌های مضاف پذیرفته شود، اساس و شالوده نظریات در علوم قرار می‌گیرد. بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه «۱»: قسمت سوم گزینه نادرست است.
گزینه «۳» و «۴»: ریشه فلسفه بخش اصلی فلسفه است که شامل هستی‌شناسی و معرفت‌شناسی می‌شود.
(لطفی) (فلسفه یازدهم - ریشه و شاخه‌های فلسفه - فلسفه‌های مضاف و علوم - صفحه ۱۵)
- ۱۶- گزینه «۱» - وجود وجه مشترک موجودات است و ماهیت وجه اختصاصی آن‌ها و جنبه اختلاف هر موجود با موجودات دیگر. بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه «۲»: بودن انسان اشاره به وجود و هستی انسان دارد پس ترتیب رعایت نشده است.
گزینه «۳» و «۴»: ترتیب سؤال رعایت نشده است. (لطفی) (فلسفه دوازدهم - هستی و چیستی - قدم دوم - صفحه ۳)
- ۱۷- گزینه «۲» - در حمل اولی ذاتی موضوع و محمول مفهوماً و مصداقاً یکی هستند و اتحاد مفهومی و مصداقی دارند؛ مانند مثلث، مثلث است - مثلث شکل سه‌ضلعی است. انسان حیوان ناطق است و ... بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه «۱»: اصطلاح حمل به‌طور خاص برای قضایای موجه به کار می‌رود و در قضایای سالبه سلب محمول از موضوع است بنابراین چون موجهه مثال در گزینه «۲» آمده است اولویت با موجهه است یعنی گزینه «۲» باید انتخاب شود.
گزینه «۳» و «۴»: در حمل شایع صناعی مفهوم محمول غیر از مفهوم موضوع است و فقط اتحاد مصداقی دارند.
(لطفی) (فلسفه دوازدهم - درس اول - هستی و چیستی - بررسی - صفحات ۲ و ۶)
- ۱۸- گزینه «۳» - حمل وجود یا هستی بر هر ماهیتی نیازمند دلیل است زیرا وجود ذاتی هیچ ماهیتی نیست. بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه «۱» و «۴»: حمل وجود بر هر ماهیتی حمل شایع صناعی است.
گزینه «۲»: خدا ماهیت ندارد و وجود صرف است بنابراین وجود ذاتی آن است. (لطفی) (فلسفه دوازدهم - هستی و چیستی - به کار ببندیم - صفحه ۷)

۱۹- گزینه «۴» - هرگاه رابطه محمول و موضوع در قضیه به گونه‌ای باشد که عقل هم خود رابطه را بپذیرد و هم نقیض آن را و هر دو حالت را ممکن بداند به این رابطه در منطق امکانی می‌گویند مانند انسان دانشجو است - انسان پزشک است - فردا باران می‌آید و ... بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه «۱» و «۲»: رابطه امتناعی رابطه‌ای است که عقل این رابطه را نمی‌پذیرد و محمول هرگز بر موضوع عقلاً حمل نمی‌شود مانند عدد ۳ زوج است، مثلث چهارضلعی است.

گزینه «۳»: رابطه محمول با موضوع در این مثال رابطه ضروری یا وجوبی است.

(لطفی) (فلسفه دوازدهم - درس دوم - جهان ممکنات - نسبت‌های سه‌گانه در قضا یا - صفحه ۸، ۹ و ۱۰)

۲۰- گزینه «۲» - وجود شریک خدا مستلزم تناقض است پس رابطه امتناعی است - انسان و کل جهان هستی اکنون هستند شاید فردا نباشند پس ماهیتاً ممکن هستند - وجود ذاتی خداوند است به عنوان علت‌العلل پس رابطه ضروری است. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: امکانی - امکانی - امکانی

گزینه «۳»: امتناعی - ضروری - ضروری

گزینه «۴»: امکانی - امکانی - امتناعی (لطفی) (فلسفه دوازدهم - درس دوم - جهان ممکنات - تفکر - صفحه ۸ و ۱۲)